

29. 12. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak správně zažalovat škodu způsobenou zaměstnancem při plnění jeho pracovních povinností

Výše uvedeným se zabýval Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 26.10.2021, sp. zn. 25 Cdo 1029/2021, a to zejména v souvislosti s novou právní úpravou obsaženou v zákoně č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“).

V daném případě **zaměstnanec (jinak též „pomocník“) demontoval dne 13.10.2015 za asistence žalobce kuchyňské vybavení ve stravovacím zařízení provozovaném žalobcem a spolu s dalším vybavením je odvezl vozem zaměstnavatele do jeho sídla, kde vše vyložil.** Následně se žalobce domáhal vydání předmětného kuchyňského vybavení spolu s dalším odvezeným vybavením stravovacího zařízení. S ohledem na skutečnost, že nedošlo k dobrovolnému vydání, **domáhal se žalobce vydání věci soudní cestou, a to jak proti zaměstnavateli (žalovaný 1), tak i proti zaměstnanci (žalovaný 2).**

Soudy tedy musely vyřešit otázku, zda je možné ve výše uvedeném žalovat i zaměstnance.

Předchozí právní úprava, tj. zákon č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**obč. zák.**“), tuto problematiku upravovala jednoznačně, neboť odpovědnost zaměstnance zcela jasně vylučovala, když ust. § 420 odst. 2 obč. zák. stanovilo, že *škoda je způsobena právníckou osobou, anebo fyzickou osobou, když byla způsobena při jejich činnosti těmi, které k této činnosti použili. Tyto osoby samy za škodu takto způsobenou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena.*

Nová právní úprava, zejména § 2914 o. z., podobné výslovné vyloučení odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou při plnění jeho pracovních povinností neobsahuje. Vzhledem k výslovné absenci vyloučení odpovědnosti zaměstnance za škodu se mezi odbornou veřejností objevil i názor, že by byl s novou právní úpravou možný i vznik přímé odpovědnosti zaměstnance za škodu způsobenou z nedbalosti, byť limitovaný ust. § 257 odst. 2 zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (tj. 4,5 násobek průměrného výdělku).

Výše uvedené předdesílaje, zabýval se Nejvyšší soud otázkou, zda má poškozený podle § 2914 o. z. proti zaměstnanci právo na náhradu škody, kterou způsobil při plnění pracovních úkolů jako pomocník svého zaměstnavatele, neboť tato otázka nebyla dosud dovolacím soudem řešena.

Nejvyšší soud vzal při řešení výše uvedené otázky v potaz jak výklad výše uvedeného ustanovení (jazykový, systematický i historický), tak i srovnání zahraničních úprav.

Pokud jde o zahraniční srovnání, Nejvyšší soud uvedl, že byť byla vzorem pro rekonstrukci řada zahraničních úprav, přičemž většina z nich nevidí přesvědčivý důvod, proč by pomocník (zaměstnanec) měl být povinnosti k náhradě škody zproštěn jen díky tomu, že povinnost k náhradě nese i další osoba, **zahraniční srovnání nemůže převážit nad jazykovým, systematickým a historickým výkladem ani nad specifiky českého právního prostředí**, které není formováno jen jedním ustanovením občanského zákoníku, nýbrž je tvořeno řadou předpisů dalších, zejména těch,

kteří upravují postavení pomocných osob v různých pozicích (např. zaměstnanec, statutární orgán, úřední osoba, starosta, člen spolku, představitel SVJ a celá řada různých zmocněnců).

Rozhodujícím pro posouzení přímé odpovědnosti zaměstnance k náhradě škody, je dle Nejvyššího soudu **míra autonomie či naopak závislosti pomocné osoby vůči osobě hlavní**. Nejvyšší soud vzal v potaz zejména specifické postavení zaměstnance.

Z výše citovaného rozsudku Nejvyššího soudu plyne, že pro zaměstnance, kteří se nepodílejí na tvorbě vůle svého zaměstnavatele, jehož úkoly plní a jehož pokyny jsou vázáni, je **třeba přijmout takový výklad § 2914 o. z., aby zohledňoval povahu pracovněprávních vztahů, která je založena na silné ochraně poskytované zákoníkem práce zaměstnanci při závislé činnosti vůči zaměstnavateli**. Zvláštní zákonná ochrana zaměstnance totiž představuje hodnotu, kterou chrání veřejný pořádek - § 1a odst. 2 zákoníku práce - ve znění účinném od 1. 1. 2014 (zásady zvláštní zákonné ochrany postavení zaměstnance, uspokojivých a bezpečných pracovních podmínek pro výkon práce, spravedlivého odměňování zaměstnance, rovného zacházení se zaměstnanci a zákazu jejich diskriminace), přičemž uvedené ustanovení bylo do zákona vloženo novelou provedenou zákonem č. [303/2013](#) Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva (čl. LXXIX), a to právě v souvislosti s nabytím účinnosti nového občanského zákoníku (Bělina, M., citované dílo; ten dále upozorňuje na to, že pojmovým znakem závislé práce je podle § 2 odst. 2 zákoníku práce ta skutečnost, že závislá práce je vykonávána na odpovědnost zaměstnavatele).

Nejvyšší soud dále vyšel ze zákonné definice závislé práce, ze které je zřejmá zjevná návaznost zaměstnance na zaměstnavatele, jehož jménem vykonává zaměstnanec pracovní činnost, a jeho podřízenost pokynům zaměstnavatele, kterými se jeho činnost řídí.

S ohledem na výše uvedené tak dle závěrů Nejvyššího soudu platí, že **jestliže zaměstnanec při škodní události nevybočí z rámce definice závislé práce, je třeba nejednoznačnou dikcí § 2914 věty první o. z. vyložit tak, že za újmu způsobenou zaměstnancem odpovídá výlučně zaměstnavatel, jako by ji způsobil on sám, byť se tak stalo osobní činností zaměstnance, kterého k tomu použil**.



Mgr. Dagmar Junková,
advokátka

GIESE & PARTNER

[Giese & Partner, s.r.o.](#)

Palác Myslbek

Ovocný trh 8
117 19 Praha 1

Tel.: +420 221 411 511
e-mail: office@giese.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)